

Finanční arbitr

Dana Šramková

Zákon o platebním styku: opakování

- provádění převodů:
 - peněžních prostředků na území České republiky v české měně,
 - přeshraničních převodů
- elektronické platební prostředky:
 - jejich vydávání a užívání

Elektronické platební prostředky

– **ochrana EPP**

Zejména:

- ochrana smluvního vztahu (ObchZ –§ 708 a n.)
- vyřizování reklamací (§ 8 vyhl. č. 62/2004 Sb.)
- ochrana držitele EPP při užití elektronického platebního prostředku na dálku
- ochrana ze strany ČNB (omezení vstupu do odvětví, sankce)
- soudní ochrana a
- **ochrana zajišťovaná finančním arbitrem (viz dále)**

Finanční arbitr: základní právní úprava

- článek 8 Směrnice 97/7/ES o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavíraných na dálku
- **Zákon č. 229/2002 Sb., o FA**
- Zákon č. 124/2002 Sb., o platebním styku
- Zákon č. 6/1993 Sb., o ČNB
- ...

Finanční arbitr - obecně

www.finarbitr.cz

Zákon č. 229/2002 Sb., **o finančním arbitrovi**

- FA: **Dr. Ing. František Klufa**

- (dříve JUDr. Ing. Otakar Schlossberger, Ph.D.)

- Zástupce FA:

JUDr. Petr Scholz

Finanční arbitr - pokračování

- **smírčí orgán rozhodující spory v oblasti plateb. styku**
- pouze některé spory (§ 1/1 zákona o FA): převody, EPP (viz dále)
- vztah k ČNB
- **nezávislost** (X „finanční ombudsman“ u ČS a KB)
- + bezplatnost a rychlost řízení, vykonatelnost nálezu FA
- - možnost soudního přezkumu rozhodnutí
- mezinárodní spolupráce a **sdružení FIN-NET:**
 - Cross-Border Out-of-Court Complaints Network for Financial Services in the European Economic Area
 - (http://ec.europa.eu/internal_market/fin-net/members_en.htm)

Arbitrabilní spory 1

- od účinnosti zákona o FA;
- mezi osobami, které provádějí převody peněžních prostředků (tzv. převádějící instituce, např. banky) a jejich klienty při provádění
 - převodů peněžních prostředků,
 - opravného zúčtování,
 - inkasní formy placení (např. SIPO - sdružené inkaso plateb obyvatelstva);
- jestliže výše částky, která je předmětem sporu vyjádřená **v eurech** nepřesahuje ke dni podání návrhu částku **50tis**

Arbitrabilní spory 2

- od účinnosti zákona o FA;
- mezi osobami, které vydávají elektronické platební prostředky (viz. zákon č. 124/2002 Sb.), a držiteli elektronických platebních prostředků při vydávání a užívání elektronických platebních prostředků.

Ad arbitrabilní spory

- Finanční arbitr je kompetentní řešit výše uvedené spory, pokud nastaly po okamžiku účinnosti zákona o finančním arbitrovi a dále ve smyslu účinnosti zákona o platebním styku:
 - u sporů při provádění převodů v rámci České republiky a sporů mezi vydavatelem a držitelem elektronického platebního prostředku: od 1. ledna 2003
 - u sporů z přeshraničních převodů: od 1.5.2004
 - u sporů mezi převádějící institucí a klientem v oblasti inkas. formy placení a opravného zúčtování: po 1.1. 2005.

Příklady – lze či nelze? 1

- Dne 3. května 2004 jsem prostřednictvím elektronického bankovní zaslal příkaz k úhradě na částku EUR 4.000,-- splatný 5. května 2004 ve prospěch účtu příjemce v Rakousku. Podle výpisu z účtu jsem zjistil, že převod byl proveden až 6. května 2004. Prostředky na účtu byly v dostatečné výši. Banka neuznala mou reklamaci.

Ano, lze předložit FA:

- Dne 3. května 2004 jsem prostřednictvím elektronického bankovní zaslal příkaz k úhradě na částku EUR 4.000,-- splatný 5. května 2004 ve prospěch účtu příjemce v Rakousku. Podle výpisu z účtu jsem zjistil, že převod byl proveden až 6. května 2004. Prostředky na účtu byly v dostatečné výši. Banka neuznala mou reklamaci.

Tento případ je v kompetenci finančního arbitra. Operace prováděné od 1.5.2004 v EUR a v rámci zemí Evropské unie a Evropského hospodářského prostoru řeší finanční arbitr v maximální výši převodu EUR 50.000,--.

Příklady – lze či nelze? 2

- Dne 21. ledna 2007 jsem složil v hotovosti na přepážce České pošty s.p. celkem Kč 14.000,-- za účelem zaplacení poštovního poukazu (jako úhradu výživného). Do dnešního dne však úhrada nebyla převedena na účet příjemce. Má stížnost nebyla akceptována.

Ne, **nelze** předložit FA:

- Dne 21. ledna 2007 jsem složil v hotovosti na přepážce České pošty s.p. celkem Kč 14.000,-- za účelem zaplacení poštovního poukazu (jako úhradu výživného). Do dnešního dne však úhrada nebyla převedena na účet příjemce. Má stížnost nebyla akceptována.
- Tento případ **ne** n í v kompetenci finančního arbitra. Převod prostřednictvím poštovního poukazu není považován za převod ve smyslu zákona o platebním styku (§ 3 odst. 3).

Postup před podáním návrhu FA

1. Máte-li pochybnosti o oprávněnosti provedené transakce na Vašem bankovním účtu nebo došlo-li k zneužití Vaší platební karty, neprodleně kontaktujte svou banku a informujte ji o této skutečnosti. Došlo-li ke ztrátě nebo zneužití Vaší platební karty, okamžitě tuto zablokujte u Vaší banky na její kontaktní lince příp. osobně. Současně toto nahláste Policii ČR.
2. Jste-li přesvědčeni, že transakce uskutečněné na Vašem účtu (převod peněžních prostředků, transakce vzniklé použitím platební karty, opravné zúčtování, inkasní forma placení na území České republiky) jsou neoprávněné, reklamujte písemně tyto u své instituce.
3. Budete-li s reklamací u své instituce neúspěšní a bude-li daná reklamáce náležet do působnosti finančního arbitra, zašlete návrh na zahájení řízení před finančním arbitrem. Tento návrh můžete zaslat elektronicky nebo poštou.

Řzení před FA

- **Zahájeno na návrh klienta**
- Podání návrhu má stejné účinky na promlčení jako podání žaloby
- Návrh: lze na formuláři (není nezbytné), viz:
<http://www.finarbitr.cz/soubory/Navrhduben06.pdf>
<http://www.finarbitr.cz/index.php?rubrika=3&podrubrika=6> (elektronicky)
- **Řzení se nezpoplatňuje** (každý účastník nese své náklady, pouze náklady tlumočení dle § 13 nese instituce)

Nepřípustnost návrhu: § 9

- Spor nenáleží do působnosti FA
- Ve věci už rozhodl soud nebo byla podána žaloba (v ČR se lze obrátit nejprve na FA a pak na soud, nikoliv opačně)
- Spor již byl řešen FA
- Spor již byl předmětem rozhodčího řízení

Obsah návrhu

- Stanoven § 9
- Nutný doklad (či čestné prohlášení) o tom, že instituce byla vyzvána k nápravě, leč neúspěšně
- Obsahuje-li návrh něco navíc: nevadí
- Nedostatky návrhu: arbitr uvede nedostatky + lhůtu k nápravě

Další postup FA (po přijetí návrhu do vydání nálezu):

- Výzva instituci k vyjádření (15 dnů)
- Arbitr není vázán návrhem, může aktivně opatřovat důkazy
- Případně šetření ve věci (provádí FA, pověření zaměstnanci ČNB či jiné pověřené osoby) –
- Případně dotaz k dožádané instituci (např. provozovatel bankomatu)
- Ústní jednání být nařízeno může, ale nemusí (§ 12/2)

Nález FA

- Arbitr rozhoduje nálezem:
 - Obecně do 30 dnů
 - Ve složitých případech do 60 dnů
 - Lze lhůtu prodloužit
- Nález: výrok + odůvodnění + poučení o námitkách
- Doručuje se do vlastních rukou

Opravné prostředky

- **Námitky**
 - Podány do 15 dnů od doručení nálezu
 - Autoremedura
 - Rozhodnutí o námitkách je konečné
- **Nález, který byl doručen a nelze již napadnout námitkami je vykonatelný dle OSŘ:**
 - ve lhůtě v něm určené
 - není-li, pak po nabytí právní moci

Soudní přezkum nálezu

- Oběma stranám je zajištěna možnost soudního přezkumu
- Viz pátá část OSŘ

- ?? Někdy považován za hlavní nevýhodu řízení před arbitrem
- ?? Vaše návrhy na řešení ??

Sankce

- Pokud FA v nálezu alespoň částečně vyhoví návrhovateli - § 17a:
 - Sankce 10% z částky, min 10.000 Kč (příjem ČNB, vymáhá ČNB dle ZSDP)
 - Doplněno novelou č. 57/2006 Sb.
- Při neplnění povinností institucí - § 19:
 - Pokuta dle závažnosti až 1 mil. Kč
 - Lze uložit i opakovaně
 - (příjem ČNB, vymáhá ČNB dle ZSDP)

Další činnosti FA

- Preventivní funkce a pomoc navrhovatelům se zahájením řízení
- Informační povinnost (viz výroční zprávy FA na www.finarbitr.cz)
- Informuje orgány dohledu (ČNB) o zjištěných nedostacích v činnosti institucí
- Uveřejňování info o projednávaných sporech
- FA je členem Výboru pro finanční trh (viz § 45a zákona o ČNB)

Mezinárodní spolupráce

- FA by se měl stát součástí FIN-NET:
- FIN-NET: Cross-border Out-of-Court Complaints Network for Financial Services
- Seznam členských zemí viz
- Blíže viz doplňující odkazy k výuce a studijní text na ISu

Děkuji za pozornost.